

Augusti 2022

Kultursamverkans- modellen och nationella minoriteters samt urfolket samernas kultur

Om innehållet

Denna sammanställning beskriver översiktligt det arbete som samverkansrådets parter driver gällande nationella minoriteter och urfolket samernas kultur. Varje part i samverkansrådet har formulerat sina respektive uppdrag och stödformer som har bäring på nationella minoriteter och urfolket samernas kultur.

Om kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen innebär att varje region får en samlad summa statliga medel att fördela till regional kulturverksamhet i respektive län. Den statliga styrningen av regional kulturverksamhet utgår från nationella kulturpolitiska mål: att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

Kulturrådets styrelse beslutar om medlen efter samråd med samverkansrådet.

Om samverkansrådet

I samband med att kultursamverkansmodellen etablerades, inrättade regeringen ett samverkansråd med Kulturrådet som sammankallande part. Samverkansrådets statliga myndigheter och nationella institutioner har en samordnande roll utifrån statliga och nationella perspektiv, med de nationella kulturpolitiska målen i fokus. Det är regeringen som styr över vilka statliga myndigheter och nationella institutioner som ska ingå i samverkansrådet.

Myndigheter och organisationer i samverkansrådet är: Kulturrådet (ordförande), Konstnärsnämnden, Kungliga biblioteket, Länsstyrelserna (via Länsstyrelsen i Gotland), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksteatern, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Statens konstråd och Svenska Filminstitutet.

KULTURRÅDET

Kulturrådet

Kulturrådet har i uppdrag att främja samiska folkets och judiska, romska, sverigefinska och tornedalska/kvanska/lantalaisiska minoriteters kultur. Det handlar om att stödja gruppernas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur, och att verka för att kulturinstitutioner och andra aktörer i samverkan med grupperna ska främja minoriteternas kultur och kulturarv.

Som ett komplement till Kulturrådets bidrag inom respektive konstområde finns särskilda bidrag för samiska organisationer/kulturaktörer och övriga nationella minoriteters organisationer/kulturaktörer:

- ett verksamhetsbidrag (som fördelas en gång per år),
- ett projektbidrag (som fördelas två gånger per år).

Kulturrådet fördelar även stöd till utgivning av nationella minoriteters litteratur främst genom stöd till planerad utgivning av litteratur. Ansökningar om efterhandsstöd till litteratur på originalspråk eller i översättning till något av de nationella minoritetsspråken förekommer. Kulturrådet fördelar även stöd till nationella minoriteters kulturtidskrifter i form av produktionsbidrag.

Kulturrådet uppmärksammar även särskilt regionernas arbete med att främja de nationella minoriteternas kultur och fördelar medel till insatser som främjar nationella minoriteters kultur, genom utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet. Kulturrådet beaktar perspektivet i läsning och beredning av de regionala kulturplanerna samt följer återkommande upp arbetet genom de löpande dialogerna med varje enskild region.

Nationellt nätverk för regioner med fokus på nationella minoriteters kultur

Kulturrådet bjuder regelbundet in regionerna till rundabordssamtal för att diskutera aktuella sakfrågor. Den 14 februari 2019 hade rundabordssamtalet fokus på nationella minoriteters kultur. Syftet med mötet var att utröna regionernas utmaningar och behov avseende nationella minoritetsfrågor. Några gemensamma områden som identifierades var exempelvis behov av ökad kompetens, erfarenhetsutbyte samt nationellt stöd i arbetet med frågorna.

Diskussionerna på rundabordssamtalet ledde till bildandet av ett nationellt nätverk för regioner med fokus på nationella minoriteters kultur som Kulturrådet koordinerar. Syftet med nätverket är erfarenhets- och kunskapsutbyte i nationella minoritetsfrågor. Tanken är att nätverket ska fungera som ett konkret stöd i arbetet med dessa frågor. Nätverket består av regionala tjänstepersoner med ansvar för nationella minoriteters kultur. Nätverket träffas en gång per år.

Som en del i Kulturrådets uppdrag att initiera, samordna och följa upp läsfrämjande insatser av nationellt strategiskt intresse bedriver Kulturrådet ett arbete med en nationell läsambassadör. Under 2019–2021 var fokus för läsambassadören minoriteten romer. Bakgrunden till satsningen hade sin grund i Kulturrådets regeringsuppdrag att främja utgivning och spridning av litteratur på de nationella minoritetsspråken och tillsammans med minoriteten romer genomför läsfrämjande insatser. Satsningen mynnade bland annat ut i inrättande av romska läsambassader på bibliotek runtom i landet med syfte att vidareutveckla bibliotekens verksamhet kring minoriteten romer och nationella minoriteter.

Särskilda uppdrag

Regeringen gav i november 2017 Kulturrådet uppdraget att främja utgivning och spridning av litteratur på de nationella minoritetsspråken. Barn- och ungdomslitteratur prioriterades. I uppdraget ingick också att i samverkan med företrädare för minoriteten romer och sakkunniga genomföra läsfrämjande insatser. Ett långsiktigt mål med uppdraget är fortfarande att det finns en välfungerande infrastruktur som möjliggör och underlättar utgivning och spridning av litteratur på minoritetsspråk i Sverige. Den 31 december 2019 avslutades uppdraget. Under arbetet framgick att alla nationella minoriteter önskar mer litteratur som är skriven av nationella minoritetsfolk och med ett inifrånperspektiv. Samtidigt framkom önskemål om översättningar av populärlitteratur, lättlästa böcker och fler barn- och ungdomsböcker på alla nationella minoritetsspråk.

Som en fortsättning på ovanstående uppdrag, uppdrog regeringen till Kulturrådet den 15 mars 2022 att fortsätta främja de nationella minoritetsspråken under 2022–2024. Myndigheten ska arbeta med litteratur-

och läsfrämjande åtgärder för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. Uppdraget ska delredovisas den 1 december 2023 och senast den 31 januari 2025 ska Kulturrådet lämna en slutredovisning till Regeringskansliet.

Förslag på fortsatta insatser för att nå målet för minoritetspolitiken samt strategin för romsk inkludering

Utifrån en analys av Kulturrådets återkommande samråd med nationella minoriteter och de dialoger som förs med regioner och andra myndigheter kan konstateras att de nationella minoriteternas kulturella infrastruktur fortsatt är svag och bör stärkas för hållbarhet och långsiktighet. För att kunna förverkliga målen för minoritetspolitiken och romsk inkludering krävs därför att mer resurser avsätts, dels för bidragsgivning på området, dels för det främjande arbetet.

Rent konkret föreslås följande insatser:

- En höjning av anslagspost 1:2 för att ge utrymme för bidragsgivningen för nationella minoriteters kultur.
- Öka utrymmet för dialog och samråd med minoriteterna för att säkerställa minoriteternas inflytande och egenmakt.
- Arbeta uppsökande och främjande och föra dialog med andra bidragsgivare och arrangörer för att bidra till förbättrade förutsättningar på lokal nivå för nationella minoritetsaktörer, och då särskilt romska kulturaktörer för att bidra till att uppnå strategin för romsk inkludering.
- Utbilda översättare och professionalisera förlag och olika insatser för att sprida litteratur och främja läsning samt främja skrivande bland nationella minoriteter.
- Sprida modeller som utvecklats inom ramen för läsambassadörsuppdraget 2020–2021, där minoriteten romer varit delaktiga i hög grad.
- Lyfta frågan om nationella minoriteters kultur inom alla främjandeuppdrag.
- Genomföra regelbunden kompetensutveckling för personal samt arbets- och referensgrupper på Kulturrådet för att höja kunskapen om nationella minoriteter.
- Föra en fortsatt dialog med regionerna för att verka för att nationella minoriteters kultur är en integrerad del av regionernas kulturverksamhet.

Merparten av insatserna kan genomföras inom ramen för Kulturrådets uppdrag, men ett uppsökande arbetssätt och de insatser som föreslås inom litteraturområdet förutsätter utökade medel för att förstärka personalresursen. Utbildning av översättare ligger inte inom Kulturrådets ansvarsområde utan Kulturrådets insats kan vara att synliggöra behovet och främja initiativ från andra aktörer.

Mer information

[Nationella minoriteters kultur – Hur Kulturrådet verkar för det samiska folkets och nationella minoriteters kultur](#)

[Referensgruppen för nationella minoriteters kulturverksamhet](#)

[Förslag på fortsatta insatser för att nå målet för minoritetspolitiken samt strategin för romsk inkludering \(Se Kulturrådets årsredovisning, sidan 72\)](#)

[Webbinarium och frågor och svar om projektbidrag och bidrag för utgivning av nationella minoriteters litteratur](#)

[Läs mer om läsambassadören](#)

[Läs mer om läsambassaderna](#)

Kontaktpersoner

Bella Lawson, handläggare nationella minoriteters kultur (tjänstledig under hösten 2022)

Sofia Mörtlund, vikarierande handläggare nationella minoriteters kultur (i tjänst från 12 september)

Lotta Brilioth Björnstad, enhetschef Litteratur och bibliotek

Zoi Santikos, handläggare stöd till planerad utgivning av nationella minoriteters litteratur

Margareta Brilioth, regional koordinator, regional samverkan och kultursamverkansmodellen

Konstnärsnämnden

Konstnärsnämnden har till uppgift att främja konstnärers möjligheter att utveckla sitt konstnärskap och verka för konstnärlig utveckling genom att fördela statliga bidrag och ersättningar samt genom andra främjande åtgärder. Myndigheten ska även främja nyskapande kultur genom bidragsgivning och andra åtgärder. Myndigheten ska vidare analysera och sprida kunskap om konstnärernas ekonomiska och sociala villkor samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet.

Konstnärsnämnden ska genom sin verksamhet förverkliga de nationella kulturpolitiska mål som riksdag och regering har beslutat om, med särskilt fokus på konstnärspolitiken. Konstnärsnämnden har inget särskilt utpekad uppdrag att arbeta med kultur för, av och med nationella minoriteter och urfolket samernas kultur och kulturarv.

Konstnärsnämnden fördelar stipendier och bidrag till yrkesverksamma konstnärer inom bild och form, musik, teater, dans, film och cirkus. Myndigheten har i uppdrag att stödja olika konstnärskap, bosatta i olika delar i landet och som är verksamma inom olika genrer, tekniker och uttryck. Om expertis saknas att bedöma ett konstnärligt uttryck adjungeras extra sakkunniga till beredningen. Bland de konstnärer som beviljas stipendier och bidrag av Konstnärsnämnden finns yrkesverksamma konstnärer som tillhör de nationella minoriteterna och urfolket samerna. Konstnärsnämnden utgår ifrån den sökande konstnärens konstnärliga kvalitet och ekonomiska behov i sin verksamhet.

Konstnärsnämnden har internationella program inom konstområdena bild och form (IASPIS), musik, teater, dans och cirkus. Uppdraget för de internationella programmen är att främja konstnärlig utveckling genom att stärka konstnärernas egna internationella nätverk och genom att främja ökad tillgänglighet till internationella kontakter och arbetsmarknader. Det innebär att Konstnärsnämnden bland annat stödjer Sverigebaserade konstnärers deltagande i biennaler, festivaler med mera runt om i världen. Till exempel gav Konstnärsnämnden stöd till konstnärer som deltog i Venedigbiennalens huvudutställning 2022, där en av de Sverigebaserade konstnärerna hade samiskt ursprung. De internationella programmen stödjer även internationalisering genom samverkan runt om i Sverige kring residens. Till exempel har IASPIS haft samverkan med Sápmi Salasta, ett residens för och av urfolkskonstnärer.

Kontaktperson

Magnus Lemark, kontaktperson för kultursamverkansmodellen

Kungliga biblioteket

Kungliga biblioteket (KB) är Sveriges nationalbibliotek med uppdrag att främja den svenska forskningens kvalitet och en demokratisk samhällsutveckling genom att tillhandahålla källmaterial och en effektiv forskningsinfrastruktur.

KB ska samla in, beskriva, bevara och tillhandahålla fysiskt och digitalt material som behövs för att fullgöra myndighetens uppgifter. KB ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet i enlighet med 18 § Bibliotekslagen (2013:801).

I sitt uppdrag med nationell överblick och samverkan arbetar KB mot de regionala biblioteksverksamheterna och inte direkt mot kommunbiblioteken, som är de parter som driver en utåtriktad verksamhet mot olika målgrupper. KB ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna följa upp hur kommunernas biblioteksplaner utformas och används. Enligt Bibliotekslagens 5 § om prioriterade grupper ska det allmänna biblioteksväsendet ägna särskild uppmärksamhet åt nationella minoriteter och litteratur på minoritetsspråken, varför det är ett av de centrala perspektiv som följs upp i biblioteksplanerna.

KB har i även uppdrag att samla in den nationella biblioteksstatistiken som är en del av Sveriges officiella statistik. I statistiken ingår uppgifter som rör nationella minoriteter, exempelvis bestånd av medier på minoritetsspråken.

KB:s arbete inom politikområdet nationella minoriteter

KB har, enligt 5 § i lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, som förvaltningsmyndighet lagkrav på att samråda med de nationella minoriteterna. För närvarande genomförs samråd en gång per år i samverkan med Kulturrådet, Institutet för språk och folkminnen och Svenska Filminstitutet. Främst handlar samråden om tillgången till bibliotek och litteratur, frågor som delvis ligger utanför KB:s möjligheter att styra eftersom det är kommunala beslut.

Ett resultat av de gemensamma samråden är att KB numera flaggar på minoriteternas flaggdagar. Ett annat är att KB har allokerat en tjänst på 20 procent som sakkunnig med ett helhetsperspektiv på KB:s arbete inom området bibliotek, nationella minoriteter och urfolksfrågor.

Frågor med mer direkt inverkan för de nationella minoriteterna eller en specifik minoritet tas upp i separata samråd.

Eftersom KB har enorma och till stora delar äldre samlingar finns material som kan vara känsligt, kränkande eller med dagens tolkning rent felaktigt. Av den anledningen avser KB att inrätta ett råd bestående av representanter för alla fem nationella minoriteter. Rådets uppgift är att säkra respektfull behandling av materialet samt att KB tolkar och hanterar materialet med utgångspunkt i minoritetens egna referensramar.

KB har sedan 2019 år deltagit i ett forskningsprojekt som syftar till att skapa en kollektion av rörliga bilder och audiovisuellt material. Cirka 500 filmer har katalogiserats och märkts upp som ingående i kollektionen. Unikt filmmaterial som rör samerna har återfunnits på bland annat journalfilmer. Syftet med projektet är att medverka till att skapa en infrastruktur för det samiska audiovisuella kulturarvet, och att KB upprättar en sökbar digital kollektion (Sápmi på film och TV). Materialet ska efter projektets slut tillgängliggöras för forskare via KB:s söktjänst Svensk mediedatabas (SMDB). Ca 200 filmer kommer även att tillgängliggöras inom Filmarkivet.se och Öppet arkiv.

Aktuella insatser

2020 fick KB ett regeringsuppdrag att inrätta resursbibliotek för de nationella minoriteterna. Fyra namngivna bibliotek har sedan slutet av 2021 nya uppdrag som nationella resursbibliotek: Finlandsinstitutets bibliotek (finska), Judiska biblioteket (jiddisch), Nordkalottbiblioteket (meänkieli) samt Samernas bibliotek (samiska).

I regeringsuppdraget ingår också att utreda och lämna förslag på hur en motsvarande funktion kan inrättas för ett romskt resursbibliotek och romani chib. KB har sedan början av 2021 arbetat med att skapa en inkluderande struktur för arbetet. Den tidigare romska läsambassadören Bagir Kwiek har anställts för att

Kultursamverkansmodellen och nationella minoriteter

tillsammans med KB:s sakkunnige inom området bedriva utredningsarbetet. Utredningen, som är avslutad och inom kort kommer att överlämnas till regeringen, har två förslag: att inrätta ett romskt resursbibliotek för romani chib på ett större befintligt folkbibliotek och att utreda förutsättningarna för att i framtiden inrätta ett romskt specialbibliotek.

I regeringens uppdrag till KB om resursbibliotek för nationella minoriteter ska barn och unga särskilt beaktas. Inom detta uppdrag har KB formulerat uppdrag och beviljat utvecklings- och eller spridningsbidrag till två olika projekt som påbörjas under 2022 och som rör verksamhet riktad mot barn:

Till regionbibliotek Norrbotten för webbtjänsten Polarbibblo (polarbibblo.se). Polarbibblo är en säker webbplats där barn bland annat kan bidra med egna berättelser, sagor, dikter och boktips, samt läsa digitala böcker. Polarbibblo erbjuder en plats där barn kan utveckla sitt skapande och se sina verk publicerade. De kan också inspirera varandra och läsa andra barns texter. Webbplatsen uppmuntrar deltagande även på de nationella minoritetsspråken och har som målsättning att bli en nationell resurs. Uppdraget från KB som påbörjas 2022 gäller att kvalitetssäkra tjänsten ur integritetssynpunkt och även ur ett upphovsrättsperspektiv. Tjänsten ska, på ett sätt som både barn och vuxna förstår, tydliggöra hur inskickade bidrag hanteras och vilka rättigheter som barnet har. Polarbibblo ges i uppdrag att utforska samverkansmöjligheter med resursbiblioteken för nationella minoriteter och andra aktörer samt att hitta arbetsformer som både tillgodoser behoven och som är ekonomiskt hållbart i ett längre perspektiv.

Till Sundsvalls kommun för utveckling av metodmaterial "Barn och ungas delaktighet med avseende på nationella minoriteter". Uppdraget, som utförs under 2022, består i att utveckla metoder för att identifiera och kartlägga barn- och ungdomsverksamhet i kommunen samt utarbeta metoder för att samråda med barn och unga om utformning av biblioteksverksamhet. I en form anpassad för barnets ålder ska barnet ges möjlighet att påverka innehållet i bibliotekets utbud, exempelvis mediebestånd, programverksamhet och biblioteksmiljö. De vunna erfarenheterna och insikterna torde vara tillämpbara i hela landet och gentemot de nationella minoriteterna, och metoder och insikter ska dokumenteras på ett sådant sätt att materialet kan spridas på nationell nivå.

Utöver detta har KB gett biblioteken i Malmö två uppdrag. Dels att förstärka och förbättra katalogiseringen av romsk litteratur, dels att framställa korta videos riktade till den romska gruppen. Filmerna beskriver bibliotek, vad man kan göra på bibliotek och på vilket sätt bibliotek kan ge värde. Filmerna tas fram i samverkan med romska aktörer.

Hittills under 2022 har ytterligare en central insats genomförts. På initiativ av Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset samverkar KB och kommissionen kring att undersöka bibliotekens roll under språkbytesprocessen, med utgångspunkt i Tornedalen och meänkieli. Ett förslag till utredningsuppdrag och ett forskningsuppdrag har formulerats, det är tänkt att utföras under 2022 och redovisas 2023.

KB tillhandahåller också den digitala läsappen Bläddra med e-böcker på samiska och romani chib. Arbete pågår för att ställa om appen för ett tredje språk och under hösten 2022 kommer tjänsten att utökas med meänkieli. Det långsiktiga målet är att alla fem officiella minoritetsspråk ska finnas i appen. KB planerar att undersöka möjligheterna till ljudboksfunktionalitet, dock är utbudet av ljudböcker på minoritetsspråken mycket begränsat. Bläddra kan användas för olika former av läsfrämjande aktiviteter och består av ett kvalitetssäkrat urval av titlar som också kan köpas in som fysiska böcker till biblioteken.

Mer information

[Forskningsprojektet Samisk audiovisuell samling](#)

[Läs mer om Sápmi på film och TV](#)

[Polarbibblo](#)

Kontaktperson

Elisabet Rundqvist, sakkunnig för området bibliotek, nationella minoriteter och urfolksfrågor

Länsstyrelserna

Länsstyrelsen i Stockholm

Länsstyrelsen i Stockholm har ett nationellt uppdrag att följa upp och utvärdera utvecklingen inom minoritetspolitiken och de tre delområdena; diskriminering och utsatthet, inflytande och delaktighet samt språk och kulturell identitet. Myndigheten ska också genomföra kunskapshöjande insatser om nationella minoriteter och minoritetsspråken för att främja att kommuner, regioner och övriga myndigheter utvecklar sitt minoritetspolitiska arbete och tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Detta sker främst genom www.minoritet.se, nyhetsbrev, konferenser, utbildningar om minoritetspolitiken samt produktion av informationsmaterial. Länsstyrelsen ska även samordna förvaltningsmyndigheter och nationella minoriteters organisationer genom nätverk, samråd och liknande. Uppdragen genomförs tillsammans med Sametinget.

Särskilda uppdrag

Länsstyrelsen i Stockholm har även i uppdrag att samordna och följa upp strategin för romsk inkludering som beslutades 2012. Strategin är en förlängning av den nationella minoritetspolitiken.

Statsbidrag

Länsstyrelsen i Stockholm fördelar statsbidrag (organisationsbidrag) till nationella minoriteters riksorganisationer och statsbidrag till kommuner och regioner som ingår i förvaltningsområdena för finska, meänkieli respektive samiska. Vi har inga särskilda projektstöd för insatser inom politikområdet.

Kontaktpersoner

Ann-Marie Algemo, utvecklingsledare nationella minoriteter

Helena Cronsell, utvecklingsledare nationella minoriteter

Katarina Popovic, utvecklingsledare nationella minoriteter

Emmy Bornemark, utvecklingsledare romsk inkludering

Mirelle Gyllenbäck, utvecklingsledare romsk inkludering

Övriga länsstyrelser

Alla länsstyrelser ska, liksom övriga förvaltningsmyndigheter, tillgodose nationella minoriteters rättigheter enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det kan handla om att ge relevant information, handläggning av ärenden på minoritetsspråk, språk- och kulturinsatser, till exempel flaggning på högtidsdagar, regionala kulturevenemang, skyltning på minoritetsspråk samt samråd med nationella minoriteter. På vissa länsstyrelser finns även möjlighet att få stöd till olika kulturaktiviteter. Kontaktpersoner och ytterligare information finns hos respektive länsstyrelse.

Sametinget ansvarar för samerna och de samiska språken medan Länsstyrelsen i Stockholm ansvarar för de andra fyra minoriteterna och minoritetsspråken.

Nämnden för hemslöjdsfrågor

I Nämnden för hemslöjdsfrågors (NFH) regleringsbrev finns inga explicita skrivningar angående nationella minoriteters samt urfolket samers kultur. För NFH är nationella minoriteters och urfolket samernas slöjd och hantverk en naturlig del av kulturområdet slöjd.

Nämnden för hemslöjdsfrågor har till uppgift att ta initiativ till, planera, samordna och göra insatser för att främja hemslöjd genom att:

- stärka förnyelsen och utvecklingen av hemslöjden ur såväl ett kultur- som ett närings- och hållbarhetsperspektiv och därmed tillvarata hemslöjdens materialkunskap, teknikkunskap, formspråk, tradition och kvalitet, och
- öka barns och ungdomars intresse för utövande av olika slöjdtekniker.

Främjande av hemslöjd (anslagspost 2)

Anslagsposten i NFH:s regleringsbrev ska användas för organisationsbidrag till Svenska Hemslöjdsföreningarnas riksförbund. Anslagsposten ska även användas för bidrag till verksamhet med nationella utvecklare, fortbildning och årlig informationskonferens samt för bidrag till projekt inom hemslöjdsområdet.

Nämnden för hemslöjdsfrågor har sedan 1960-talet finansierat samiska nationella konsulenter och utvecklare. Sameslöjdsstiftelsen har sedan cirka tjugo år varit huvudman för konsulenter och utvecklare. 2018 organiserade Sameslöjdstiftelsen Sami Duodji om sin verksamhet och med bibehållen finansiering ifrån Nämnden för hemslöjdsfrågor stödjer stiftelsen nu samiska slöjdare och slöjd på annat sätt än via konsulentverksamhet. Uppdraget att främja samisk slöjd och samiska slöjdare är nationellt.

Med start 2019 finansierar Nämnden för hemslöjdsfrågor en 50% tjänst som nationell utvecklare av romskt hantverk. Huvudman för den romska nationella utvecklaren är Romska kulturcentret i Malmö. Målet är att skapa förutsättningar för det romska hantverkets fortlevnad genom att lokalisera och se över befintligt romskt hantverk samt arbeta med unga romer. För att synliggöra det romska hantverket till en bred publik samarbetar den nationella utvecklaren för romskt hantverk med museer, myndigheter samt internationella aktörer.

Kontaktperson

Friedrike Roedenbeck, kanslichef

Riksteatern

Samarbeten med organisationer och enskilda konstnärer som är del av eller som har koppling till de nationella minoriteterna och urfolket samerna sker återkommande inom Riksteatern, exempelvis genom residens men även genom produktioner på turné. Exempel på det sistnämnda är återkommande samarbeten med Giron Sámi Teáhter.

Riksteatern har i sina riktlinjer från regeringen dock inte ett specificerat uppdrag avseende nationella minoriteter och urfolk.

Genom konferenserna/scenkonsthändelserna Rätten att berätta – scenkonst, nationella minoriteter och urfolk, som Riksteatern arrangerar i samarbete med Riksteatern Norrbotten och Region Norrbotten, arbetar Riksteatern för att öka kontakten mellan konstnärer och arrangörsled. Första mötet ägde rum 2019 i Luleå och det andra och avslutande mötet i Hallunda, Stockholm, i juni 2022.

Riksteatern driver också den Sverigefinska slingan i samarbete med bland annat regionala och lokala riksteaterföreningar i Gävleborg, Dalarna, Norrbotten, Västmanland, Västra Götaland, Västerbotten, Västernorrland. Samarbetet syftar till att öka tillgången till scenkonst på finska hos riksteaterföreningarna. Slingan utgör ett upparbetat samarbete som också innefattar fortbildning och tillgång till scenkonst genom ny teknik.

En motsvarande upparbetad svensk gästspelsslinga till de finska stadsteatrarna finns i Finland. Riksteatern gästspelar årligen med en produktion på finska teatrar. Svenska Teatern verkar som hubb för det praktiska arbetet med gästspelet.

Finndrama är ett projekt där ny finländsk dramatik översätts från finska och presenteras genom en läsning. Syftet är att främja kunskap om och nyfikenhet för dramatik från Finland. Scenkonsten bidrar här med nutidsbeskrivningar, trender och fenomen som pågår i språkområdet.

Kontaktperson

Anna Selvåg, verksamhetsutvecklare

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet är den nationella myndighet som leder och stödjer arbetet med att bevara, använda och utveckla kulturarvet. Ansvaret omfattar i första hand frågor om kulturlandskap, kulturmiljöer, kulturminnen, kulturföremål och museer. Med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen och de nationella målen för kulturmiljöarbetet har myndigheten bland annat i uppgift att vara pådrivande och stödjande inom sitt verksamhetsområde. Det innebär exempelvis att se till att kulturarvet tas tillvara i samhällsutvecklingen, att stödja och utveckla musei- och kulturarvsarbetet samt se till att styrmedel och arbetssätt fungerar väl. En stor del av arbetet sker i samverkan med andra.

Kulturarvspolitiken utgår från en förståelse av att kulturarvet rymmer olika erfarenheter och perspektiv som alla utgör en del av det gemensamma kulturarvet. Kulturarvspolitiken behöver bygga broar utan att för den skull sudda ut skillnader, att kulturarvspolitiken visar att Sverige är ett land som består av alla oss som bor här, oavsett vilka språk vi talar och vilka berättelser vi bär med oss. Det samiska folkets och de nationella minoriteternas nutida och historiska närvaro samt deras språk och kulturer behöver aktivt synliggöras i samhället både i egenskap av egna kulturarv och som en del av vårt gemensamma kulturarv samt som en del av berättelsen om Sverige i går, i dag och i framtiden.

Särskilda uppdrag

Under 2018 fick Riksantikvarieämbetet i uppdrag av regeringen att i samråd med Sametinget och centralmuseerna utarbeta två vägledningar för museer – en om mänskliga kvarlevor och en om återlämnande av vissa kulturföremål. Museers samlingar har byggts upp under lång tid, utifrån olika tidsåldrars syften och syn på förvärv. Vissa samlingar kan upplevas som problematiska och de kan också ha kommit till museet på etiskt tveksamma sätt, enligt vår tids uppfattning. Vägledningarna fungerar som stöd till museerna i deras arbete med att ta fram egna styrdokument och rutiner för hur man hanterar mänskliga kvarlevor i samlingarna eller anspråk om återlämnande av vissa kulturföremål. Under våren 2022 hölls en uppföljande konferens om återlämnande av samiska kvarlevor. Konferensen arrangerades av Åjtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Sametinget.

Under 2021 arrangerades den årliga konferensen Samlingsforum av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Åjtte, Svenskt Fjäll- och Samemuseum, Norrbottens museum, Silvermuseet och Sveriges Museer. Konferensen handlade om att se samlingarna med nya ögon, bland annat genom att ta vara på alla olika former av kunskap om föremålen, deras sammanhang och betydelser.

Under 2021 genomförde Riksantikvarieämbetet även den digitala utställningen och en tillhörande seminarieriserie Jämställt kulturarv – Demokratin 100 år. Tema för serien var hur kulturarvet kan bli åtkomligt för alla och bland annat lyftes behovet av att synliggöra och inkludera tidigare marginaliserade samhällsgrupper som nationella minoriteter samt barn och unga.

Kulturarvet påverkas av ett förändrat klimat. Riksantikvarieämbetet samarbetar med andra myndigheter kring frågor om klimatanpassning och deltar i nationella och internationella samarbeten. Ett sådant samarbete är Adapt Northern Heritage vars syfte är att stärka och utveckla förvaltningen av kulturmiljöer i ett förändrat klimat genom att ta fram verktyg för riskbedömning och handlingsplaner. Det samiska sommarvistet Bartjan i Jämtland är en av nio pilotmiljöer för projektet. Bland annat har Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund och Gaaltije sydsamiskt kulturcentrum deltagit i samarbetet.

Samarbetet med Sametinget har utvecklats inom Myndighetsnätverket för klimatanpassning. I Sametingets klimathandlingsplan 2017 påpekade de att det samiska kulturarvet saknades i Riksantikvarieämbetets handlingsplan för klimat och kulturarv. Det åtgärdades i andra utgåvan av handlingsplanen 2019–2023, men kan förbättras ytterligare. Under *Nordic Conference on Climate Change Adaption 2018* i Norrköping arrangerade Riksantikvarieämbetet tillsammans med Sametinget ett tema om nordiskt kulturarv i snabb förändring som bland annat inkluderade samisk kultur och kulturarv.

Ett annat samarbete är Programmet för samiskt kulturlandskap 2021–2025. Det är det femte programmet i ordningen som Riksantikvarieämbetet medverkar i. Programägare är Sametinget och Stiftelsen Gaaltije. Syftet med programmet är att vara ett kunskapsstöd samt underlag vid samhällsplanering och bidragsfördelning. Medverkande har varit centrala myndigheter, länsstyrelser och museer utöver samiska organisa-

tioner. Programmet har fem målsättningar för samisk kulturmiljövård som ska följas upp under programperioden.

Under 2021 tog Riksantikvarieämbetet fram en rapport som utvärderar möjligheten att följa upp kulturmiljöns tillstånd och förändring inom miljömålssystemet. I rapporten finns även förslag på åtgärder för att utveckla möjligheterna att bevara kulturmiljöer. Inom miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö finns förslag på att utveckla miljöövervakningen av bland annat biologiskt kulturarv i samiskt kulturlandskap. Ett annat förslag från rapporten är en pågående utvärdering av Förvaltning av kulturmiljö i ett förändrat klimat i vilken Sametinget, renskötseln och det samiska kulturlandskapet ingår. Utvärderingen utgör ett underlag till Naturvårdsverkets fördjupade utvärdering av miljömålen 2023.

För närvarande pågår även ett arbete på Riksantikvarieämbetet med att ta fram ett kunskapsunderlag för lämningar i det samiska kulturlandskapet inför framtagandet av ny fornlämningslista.

Riksantikvarieämbetet medverkar även på konferensen *Advances in Sámi archeology* under 2022 på Silvermuseet i Arjeplog.

Stödformer för nationella minoriteters och urfolket samernas kultur

Riksantikvarieämbetet har sedan 2017 i uppdrag att fördela bidrag till kulturarvsarbete (anslag 7:2 ap. 2, och anslag 7:4). Bidraget är ett projektbidrag och ansökningarna bedöms utifrån hur väl de uppfyller det övergripande ändamålet, som är att skapa delaktighet i kulturarvsarbetet och öka allmänhetens tillgång till kulturarvet. I myndighetens bidragsgivning vägs även jämställdhets-, mångfalds-, funktionshinders- och barn- och ungdomsperspektiv in i bedömningen av ansökningarna. Regeringen framhåller i propositionen *Kulturarvspolitik (2016/17:116)* att det inom ramen för bidraget bör ges utrymme att främja områden som hittills inte uppmärksammats i lika hög utsträckning. Som exempel på sådana områden nämns det samiska folkets och de nationella minoriteternas organisationer, samt att dessa bör kunna söka bidraget mot bakgrund av det allmännas särskilda ansvar att främja dessa gruppers kulturer och kulturarv.

Bidraget till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet kan sökas av alla de ideella organisationer som huvudsakligen verkar inom kulturmiljöområdet. Det innebär att de nationella minoriteternas organisationer kan få bidrag för sådan verksamhet som är av nationellt intresse och som bidrar till att kulturmiljöer bevaras, används och utvecklas. Sedan 2017 har bidraget fördelats till två organisationer som representerar en nationell minoritet (den romska och den samiska).

Riksantikvarieämbetet fördelar även bidrag till kulturmiljövård (anslag 7:2 ap. 1) via Länsstyrelserna. Bidraget används till vård av värdefulla kulturmiljöer, kulturlandskap och fornlämningar samt för att tillgängliggöra värdefulla kulturmiljöer. Medel har bland annat beviljats för att lyfta fram en mångfald av kulturmiljöer. Ett exempel är Ljungdalens hembygdsförening i Härjedalen, som 2021 fick bidrag till restaurering av en kåta och till skyltar på sydsamiska och svenska. Ett annat exempel är Länsstyrelsen i Västernorrland som fått medel för att främja utveckling och kännedom av samisk kulturmiljövård, samt skogsfinsk och romsk kulturmiljö.

Riksantikvarieämbetet bedriver dessutom forsknings- och utvecklingsverksamhet genom anslaget *1:4 Forskningsinsatser inom kulturområdet*. Varje år delas medel ut till forskning inom kulturarv och kulturmiljö. Exempel på forskningsprojekt som lyfter de nationella minoriteterna är *De obesuttnas kulturarv*, *Fördjupad förmedlingen av Gammelstads kyrkstad som världsarv* och *Antiziganismen och samlingarna – kunskapsproduktion och samlande vid kulturhistoriska museer och arkiv*.

Kontaktpersoner

Christian Runeby, t.f. enhetschef med ansvar för myndighetens medverkan i kultursamverkansmodellen

Tove Holm, handläggare för bidrag till kulturarvsarbete

Kicki Eldh, projektledare för *Mänskliga kvarlevor* i museisamlingar

Gabriella Ericson, projektledare för *Återlämnande av vissa kulturföremål*

Therese Sonehag, utredare med ansvar för Riksantikvarieämbetets medverkan i *Adapt Northern Heritage*

Mikael Jakobsson, utredare arkeologi

Riksarkivet

Riksarkivet har särskilt ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet så som det framgår av arkivlagen, arkivförordningen samt Riksarkivets instruktion. Riksarkivet får även ta emot arkivhandlingar från enskild verksamhet om den är av särskild betydelse för forskning och kulturarv. Arkiv med koppling till de nationella minoriteterna och urfolket samerna är en viktig del av Sveriges kulturarv.

De nationella minoriteterna är inte en homogen grupp. Deras arkiv är framväxta ur sina respektive verksamheter som inte per automatik har särskilt mycket gemensamt. Detta påverkar även hur man valt att hantera sina arkiv.

Uppdrag och finansiering

Idag finns ingen myndighet eller aktör med utpekat uppdrag eller finansiering för att leda arbetet med att säkra bevarandet av de nationella minoriteternas eller urfolket samernas arkiv. Sametinget har gett uttryck för att det önskar att få ökat inflytande och självbestämmande över det samiska kulturarvet och arkiven. Riksarkivet har sedan 2018 haft en löpande dialog med Sametinget om arkivfrågorna.

I arkivutredningens betänkande Härifrån till evigheten, En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv (SOU 2019:58) föreslås bland annat att Riksarkivet i sin rådgivning ska ägna särskild uppmärksamhet åt urfolket samerna och övriga nationella minoriteter, vidare att Sametinget får i uppdrag att utreda förutsättningar för centrumlösningar med arkiv som bildats eller samlats in av och för urfolket samerna, samt att Riksarkivet i samverkan med Institutet för språk och folkminnen ska utreda motsvarande förutsättningar för centrumlösningar för övriga nationella minoriteter. Förslagen i betänkandet har inte realiserats.

Riksarkivets uppfattning är att arkiv med koppling till de nationella minoriteterna ska hanteras på samma sätt som det övriga kulturarvet, med ett långsiktigt bevarande i fokus och med krav på autenticitet och spårbarhet.

Nordiskt samarbete – Nordsam

Riksarkivet ingår i ett nordiskt samarbete, eftersom Sápmi sträcker sig genom både Norge, Sverige och Finland. Ett samarbetsavtal signerades i mars 2019 mellan parterna om insatser för att främja bevarandet och tillgängliggörandet av de samiska arkiven. En arbetsgrupp kallad Nordsam har etablerats och har fokuserat på följande två frågor:

1. Höja kompetensnivån om arkiv i Sápmi och höja bevarandeinstitutionernas kunskap om det samiska samhället:

- En kartläggning gjordes 2020 av NORDSAM rörande behovet av en universitetsutbildning med samiskt perspektiv, som skulle kunna utgöra en god grundlag för framtida arkivbildning och dokumentationsförvaltning på urfolkens egna premisser. Kartläggningen visade att ett stort behov av utbildning finns.
- Kontakt togs med flera universitet i Norden, något som resulterade i att Mittuniversitet kommer att erbjuda en 7,5 HP kurs i samisk arkivkunskap 2023 vid Institutionen för informationssystem och teknologi.
- Förhoppningen är att fler kurser ska arrangeras i samarbete med andra universitet i framtiden. Nordsam initierade detta, men initiativet ligger nu hos universiteten själva för att ta processen vidare.

2. Förbättra översikten och tillgängligheten till samiskt relaterat arkivmaterial:

- En arkivportal för samiskt relaterat arkivmaterial – kallad Nuohtti – etablerades 2018-2021 i syfte att öka samernas tillgång till sitt eget kulturarv. Detta skedde genom projektet Digital Access to Sámi Heritage Archives.
- Projektet är avslutat och ägarskapet av portalen kommer från och med 2022 att överföras till de tre riksarkiven tillsammans. Portalen kommer att länka till arkivmaterial i hela Europa.

- De nordiska riksarkiven kommer att tillföra metadata på samiska och nordiska språk och sörja för kontinuerlig uppdatering av innehållet. Riksarkiven planerar att söka projektmedel för vidareutveckling av Nuohhti 2023.

Riksarkivets bidragsgivning utanför kultursamverkansmodellen

Riksarkivet fördelar bidrag för att främja bevarandet och användandet av arkiv samt de enskilda arkivens utveckling. Vid Riksarkivets bidragsgivning prioriteras nationella enskilda arkivinstitutioner och arkivföreningar samt organisationer eller institutioner av nationell karaktär och räckvidd som på ett betydande sätt främjar arkivforskning. 2022 fick Sverigefinländarnas arkiv och Stiftelsen Samefolket bidrag.

Riksarkivets föreskrifter

I Riksarkivets föreskriftsarbete är minoriteter och mångfald ett av de bevarandemål som beaktas. Det är till exempel angeläget att säkra att dokument på de nationella minoritetsspråken bevaras. Hanteringen av de nationella minoriteternas arkivalier är ytterst en fråga om jämlikhet och demokratiska rättigheter.

Arkiv hos Riksarkivet

Idag förvarar Riksarkivet arkiv som nationella minoriteter och urfolk själva har skapat och valt att överlämna till Riksarkivet. Det är arkiv från föreningar, församlingar och personer.

Arkivinformation om nationella minoriteter och urfolk som grupp och som individer finns även i offentliga arkiv. I Nationella arkivdatabasen, NAD, kan man hitta arkiv från exempelvis Svenska samernas riksförbund, Judiska församlingen, Katarina och Rosa Taikons samling samt arkivet för Sverigefinnar och Finlands-svenskar där bland annat Sverigefinländarnas arkiv ingår.

Ökad tillgänglighet genom arkivguider och handböcker

Riksarkivet ger kontinuerligt ut guider och handböcker för att underlätta sökningar i arkivhandlingarna. I detta sammanhang kan särskilt lyftas:

- Källor till invandringens historia i statliga myndigheters arkiv 1840–1990, där författaren redogör dels för den lagstiftning som styr myndigheternas verksamhet, dels för de olika typer av handlingar som blivit resultatet därav.
- Källor till judarnas historia i Sverige (maj 2022), *för att underlätta för den som vill forska om judiskt liv i Sverige.*
- Ingång till samiska arkiv.

Kontaktpersoner

Maud Almström Blom, samordnare för enskilda arkiv

Maria Press, samordnare för samiska arkivfrågor

Statens konstråd

Statens konstråd verkar för att konsten blir ett betydelsefullt inslag i samhällsmiljön. Myndigheten beställer och förvärvar god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet samt medverkar till skapandet och utvecklingen av offentlig konst och gestaltning av gemensamma miljöer. Sedan 2019 utvecklar och sprider myndigheten kunskap inom området offentlig konst och gestaltning av gemensamma miljöer och främjar samtidskonstens utveckling och spridning.

Statens konstråd har inget särskilt uppdrag och inga riktade utlysningar för konst av och med nationella minoriteter och urfolket samerna. Även om det inte finns ett särskilt uppdrag är arbetet med konstnärer och andra professionella inom samtidskonst som tillhör minoriteterna och urfolket samerna en naturlig del av vår verksamhet.

Statens offentliga konstsamling – inköp och konstkollektioner

De första inköpen i närtid av konstnärer som tillhör minoriteterna och urfolket samerna som vi kan identifiera i statens offentliga konstsamling är från 1970-talet. Statens konstråd köper årligen in cirka 150 konstverk av konstnärer som är yrkesverksamma inom svenskt konstliv. Detta inkluderar konstnärer med bakgrund i de nationella minoriteterna och urfolket samerna. Konstverken används i de konstkollektioner som produceras för statliga arbetsplatser runt om i hela landet samt på ambassader och centrala organ som till exempel Riksdagen. Sedan 2019 har Statens konstråd tagit fram en ny *Policy för ökat synliggörande av samtida svensk bild och form vid utlandsmyndigheter*. Bild och form ger en grund för utbyte och dialog samt stöder Sverige- och kulturfrämjandet. I de pilotprojekt som har genomförts sedan policyn togs fram ingår verk av yrkesverksamma konstnärer med bakgrund i de olika minoriteterna samt urfolket samerna.

Permanent konst

Statens konstråd har sedan myndigheten inrättades 1937 producerat närmare 2 000 konstverk i verksamheten Permanenta projekt. I närtid, i synnerhet sedan 1980-talet har Statens konstråd samarbetat mer och mer med konstnärer med bakgrund i de nationella minoriteterna och urfolket samerna även i denna verksamhetsgren. Produktionen domineras av samarbeten med statliga fastighetsägare, men konstnärliga gestaltningar görs också i samband med uppförandet av nya så kallade ändamålsbyggnader för långsiktig statlig verksamhet i Sverige och vid svenska utlandsmyndigheter.

I permanenta konstprojekt skapas konstverken alltid specifikt utifrån de fysiska och sociala sammanhang som finns på platsen. Genom permanenta projekt utförda av konstnärer som tillhör minoriteterna eller urfolket samerna tillgängliggörs deras erfarenheter och historier och för platsens brukare.

Tillfälliga projekt

Syftet med Tillfälliga projekt är att erbjuda friare format för konstnärligt arbete i offentliga rum och en möjlighet att kunna fånga upp den utveckling som sker inom offentlig konst internationellt och i Sverige, där konstnärer själva söker sig till de gemensamma rummen och till diskussioner om det gemensamma. Här finns också Statens konstråds största möjlighet att utveckla andra konstnärskap och konstnärliga uttryck än dem som får plats i projekt som på olika sätt styrs av eller måste anpassas till olika plan- och byggprocesser. De samarbeten kring tillfälliga projekt som Statens konstråd har utvecklat med flera samiska konstnärer utgick som alltid från dialogen mellan konstnär och curator och ett brett fält av olika sammanhang, till exempel specifika platser, historiska händelser, samhällsförändringar eller globala utmaningar.

Utveckla och sprida kunskap

Verksamheten präglas i hög grad av metod- och kunskapsutveckling med målsättningen att brett tillgängliggöra och utveckla kunskap om offentlig konst och gestaltad livsmiljö samt främja samtidskonstens utveckling i hela landet. Genom nätverksutveckling, programverksamhet, samverkan och utbyten över hela landet bidrar vi genom en mix av kunskapshöjande insatser och erfarenhetsutbyte till att konstens del i den gestaltade livsmiljön kan utvecklas långsiktigt och samtidskonstens ekosystem stärks.

Sedan 2021 arrangerar Statens konstråds seminarieriet *Breddat berättande för offentlig konst*. I sam-

talsserien undersöks hur historiska maktförhållanden fortsätter att forma vår samtid. Seminariet lyfte fram konstnärernas perspektiv och hur Statens konstråd i framtiden kan arbeta med dessa frågor, bland annat mot bakgrund av de kunskapsbehov och frågor om till exempel makt, rasism och strukturell diskriminering som aktualiserats och formulerats av Black Lives Matter-rörelsen. I serien ägnades specifika seminarier åt frågor som berör minoriteter och urfolket samernas förutsättningar och villkor för skapande mot bakgrund av historiska missförhållanden.

Kontaktperson

Giorgiana Zachia

Svenska Filminstitutet

Svenska Filminstitutet har sedan år 2018 ett särskilt uppdrag från regeringen att främja tillgången till film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken (KU2017/02582/LS).

Filminstitutet har tagit fram en strategi, Filminstitutets strategi för att främja film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken – 2025, där filmens unika möjligheter att synliggöra, sprida kunskap och skapa igenkänning lyfts. Film, det vill säga allt från produktion, distribution och visning till filmarv och filmpedagogik, kan ha en stor betydelse för minoritetsspråkens bevarande, för minoritetsgrupperna själva, och för att skapa och sprida kunskap om minoritetsgrupperna. För att lyckas med uppdraget behöver Filminstitutet vända sig mot såväl de som har kunskapen om språken och kulturerna som de professionellt verksamma inom filmbranschen. Därför finns behov av att arbeta på många olika nivåer och samverka med flera aktörer för att nå uppdragets mål.

Konkreta aktiviteter:

- Filmpedagogiskt paket för högstadiet: ett visning- och kunskapspaket riktad mot skolan som pedagoger enligt läroplanen ska kunna använda sig av i undervisningen kring nationella minoriteter.
- Filmpedagogiskt paket för förskolan: Filminstitutet får 2022 extra medel för att skapa ett paket för förskola i syfte att lyfta barns eget skapande på minoritetsspråken som en språkstärkande insats.
- Stöd till insatser för barn och unga: Filminstitutet fördelar årligen 1 000 000 kr till filmkurser, visningsinsatser, dubbing med mera till kommuner, regioner, producenter och visningsaktörer. I alla beslut arbetar man nära en referensgrupp med deltagare från alla minoritetsgrupper.
- Uppdatering av metadata i Svensk Filmdatabas. De nationella minoritetsspråken har gjorts sökbara i filmdatabasen.
- Genom GLÖD 2020 gjordes en specialutlysning för kortfilm på de nationella minoritetsspråken. Filmerna finns tillgängliga på urplay.se och kan bokas för bio hos Folkets bio.
- Regional nätverksträff: varje år deltar Filminstitutet på Kulturrådets regionala nätverksträff, där filmens möjligheter lyfts i regioners och kommuners arbete med nationella minoriteter.
- Samisk film: Filminstitutet är en part i KBs stora arkivsatsning, där samisk film lyfts fram.
- Samråd: varje år deltar Filminstitutet i samråd med nationella minoritetsorganisationer, tillsammans med KB, ISOF och Kulturrådet.
- Samråd film: varje år arrangeras samråd för att stärka arbetet.
- Talent to watch: 2021 speciellt stöd för regioner att söka för att stärka nya röster, inkluderat nationella minoriteter.
- Filmhandledningar på flera språk, till exempel finns Sameblod även på samiska.

Projekt/utvecklingsarbete

För att lyckas med att tillgängliggöra film behöver det produceras mer film på de nationella minoritetsspråken och med minoritetsperspektiv. Talangutveckling och nära arbete med regionerna blir viktigt, för att lyfta filmens möjlighet att stärka språken och perspektiven, både genom filmarbete med barn och unga och talanger – framtidens filmmakare.

Läs mer

[Filminstitutets strategi för att främja film för barn och unga på nationella minoritetsspråken](#)

[Filmpedagogiskt paket om nationella minoriteter \(filminstitutet.se\)](#)

[Stöd till projekt som främjar tillgången till film för barn och unga på de nationella minoritetsspråken](#)

[Nationella minoriteter i Svensk film](#)

Kontaktperson

Malin Nygren, handläggare

